

РЕШЕНИЕ

№ 124

гр. София, 08.01.2020 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 5 състав,
в публично заседание на 19.12.2019 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Владимир Николов

при участието на секретаря Мая Георгиева и при участието на прокурора Куман Куманов, като разгледа дело номер **10390** по описа за **2018** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 203 и сл. от АПК, във вр. с чл. 284 от ЗИНЗС.

Образувано е по искова молба на лишения от свобода С. Д. С., ЕГН [ЕГН], със съдебен адрес – С., [улица], ет. 2, ап. 5, чрез адв. Д., срещу Главна дирекция „Изпълнение на наказанията, като се претендира заплащане на обезщетение в размер на 5 000 лв. за причинени неимуществени вреди за периода от 11. 07. 2018 г. до 03. 10. 2018 г. от липсата на достатъчно жилищна площ в килията, лоши битови условия в спалните, липса на климатизация, както и наличието на хлебарки, гризачи и дървеници.

С молба от 11. 11. 2019 г. уточнява, че се претендира също така лихва в размер на 118,06 лв. за периода от 11. 07. 2018 г. до 03. 10. 2018 г., както и законната лихва от датата на завеждане на исковата молба – 04. 10. 2018 г. до окончателното плащане на сумата и направените разноски по делото.

В съдебно заседание, ищеца чрез редовно упълномощен процесуален представител, поддържа така предявения иск. Претендира разноски съобразно представен списък. Представя писмена защита.

Ответникът – Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“, чрез процесуалния си представител, счита исковата молба за неоснователна и недоказана. Поддържа съображенията изложени в писмения отговор. Претендира юрисконсултско възнаграждение.

Представителят на Софийска градска прокуратура изразява становище за неоснователност на исковата молба.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД С.-ГРАД след като обсъди доводите на страните и прецени представените по делото доказателства, приема за установено от фактическа страна следното:

Ищецът С. Д. С., ЕГН [ЕГН], изтърпява първоначално наказание лишаване от свобода в рамките на 6 месеца, като впоследствие по друго дело е осъден на още 8 месеца лишаване от свобода, видно от приложената справка (стр. 56), с начало на наказанието от 11. 07. 2018 г.

С подадената искова молба ищецът С. Д. С. претендира обезщетение в размер на 5000 лв. от действия и бездействия на затворническата администрация по време на изтърпяване на наказанието лишаване от свобода. В исковата молба се твърди, че е настанен в пренаселена и малка килия, липса на достатъчно лично пространство, липса на постоянен въздух и пряка дневна слънчева светлина, лоши битови условия в спалните помещения и липса на климатизация. В килията са настанени общо шестима души, пространството е толкова тясно, че не може да се минава, защото се простира и прането на лишените от свобода. Килиите са заразени от паразити, дървеници, хлебарки, гризачи и други вредители, мястото не се дезинфекцира, а ако се дезинфекцира, това е некачествено и в недостатъчен обем. Единственото средство за лична хигиена е един сапун на човек месечно, като достъпът до пералня машина е веднъж седмично. Неосигуряването на нормални условия е незаконосъобразно бездействие, в нарушение на чл. 3, ал. 2 и чл. 43, ал. 2 и ал. 4 от ЗИНЗС и Минималните стандарти за третиране на лишените от свобода, приети от Първия конгрес на О. по предотвратяване на престъпленията и третиране на престъпниците. Претендира се обезщетение за периода 11. 07. 2018 г. до 03. 10. 2018 г.

С писмен отговор от 28. 03. 2019 г. ответника прави възражения за неоснователност ни недоказаност на иска. Прилага доказателства за извършени дезинфекции и дезинсекции, както и справки за условията в затвора, извършените ремонти и здравословното състояние на ищеца.

По делото също така е разпитан като свидетел лишения от свобода Р. К. Р..

При така установените факти, АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД С.-ГРАД обосновава следните правни изводи:

Искът е допустим, като предявен срещу надлежен ответник, а разгледана по същество исковата молба е НЕОСНОВАТЕЛНА по следните съображения:

Съгласно чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, държавата и общините отговарят за вредите, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност.

На основание чл. 4 от ЗОДОВ, държавата и общините дължат обезщетение за всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането, независимо от това, дали са причинени виновно от длъжностното лице. Поради това отговорността се характеризира като обективна, безвиновна, а възникването на право на обезщетение предполага установяване на незаконосъобразни действия и/или бездействия. Във фактическия състав на отговорността на държавата или общината за дейността на администрацията, визирана в чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ се включват следните елементи: незаконосъобразен акт, действие или бездействие на орган или длъжностно лице на държавата или общината,

при или по повод изпълнение на административна дейност, отменени по съответния ред; вреда от такъв административен акт; причинна връзка между постановения незаконосъобразен акт, действие или бездействия и настъпилия вредоносен резултат. При липсата, на който и да е от елементите на посочения фактически състав не може да се реализира отговорността на държавата по реда на чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ.

Във всички случаи, обаче реализирането на посочената отговорност съобразно чл. 204, ал. 1 от АПК предполага отмяната на административен акт или установяването на незаконосъобразно действие или бездействие по съответния ред.

Съгласно чл. 284, ал. 1 от ЗИНЗС (нов-ДВ, бр.13 от 2017 г., в сила от 07. 02. 2017 г.), държавата отговаря за вредите, причинени на лишени от свобода и задържани под стража от специализираните органи по изпълнение на наказанията в резултат на нарушения на чл. 3.

На основание чл. 3, ал. 1 от ЗИНЗС (изм. ДВ, бр. 13 от 2017 г.), осъдените и задържаните под стража не могат да бъдат подлагани на изтезания, на жестоко, нечовешко или унижително отношение.

Съгласно ал. 2 на същия член, за нарушение на ал. 1 се смята и поставянето в неблагоприятни условия за изтърпяване на наказанието лишаване от свобода или задържането под стража, изразяващи се в липса на достатъчно жилищна площ, храна, облекло, отопление, осветление, проветряване, медицинско обслужване, условия за двигателна активност, продължителна изолация без възможност за общуване, необоснована употреба на помощни средства, както и други подобни действия, бездействия или обстоятелства, които уронват човешкото достойнство или пораждат чувство на страх, незащитеност или малоценност.

С настоящата искова молба и в представената по делото уточнителна молба се претендира, че вредите са настъпили от незаконосъобразните действия и бездействия на служители на ответника, свързани с лошите условия в килията в която е настанен и най-вече липсата на достатъчно жилищна площ.

Съдът намира на първо място, че не са налице доказателства, за претърпени вреди за целия заявен в исковата молба период. Претендират се вреди за периода 11. 07. 2018 г. – датата на постъпването в затвора, до 03. 10. 2018 г. – предявяването на исковата молба, като се твърди, че спално помещение № 11, където е настанен е с размери 8-10 кв.м. и са настанени 6 лишени от свобода.

Видно от представената от процесуалния представител на ищеца справка на ИСДВР Е. Д. (стр. 54), касаеща друго дело на друг лишен от свобода, но същата се отнася именно за спално помещение № 11, ищецът е разпределен на територията на 5-та група и е настанен в спално помещение № 11. Видно от същата справка помещение № 11 е с жилищна площ от 13,20 кв.м. без санитарния възел и 16 кв.м. с него.

Съгласно докладна записка от ИСДВР Г. Ц. (стр. 57), спално помещение № 11 се състои от две помещения, едното от 8 кв.м, а другото 6 кв.м., отделно баня и тоалетна с размер 2 кв. м. Банята има прозорец, както и в спалното помещение, откъдето влиза естествена дневна светлина. В санитарния възел има постоянно течаща топла и студена вода. Посочено е също така, че в спалното помещение от 8 кв. м. са общо 4 лишени от свобода, като един впоследствие се е преместил, а в това с размери 6 кв. м. са двама лишени от свобода.

Видно от справките и докладните записки, в исковия период е извършено двукратно пръскане против вредители, което се потвърждава и от приложените (стр. 26-27) протоколи за това. Посочено е също така, че на лишените от свобода ежесечно се

раздават препарати за почистване, като поддържането на хигиената в спалното помещение е тяхно лично задължение.

По делото е разпитан, като свидетел лишения от свобода Р. Р., чиито показания съдът кредитира доколкото не са в съществени противоречия със събраните по делото писмени доказателства, в представените от ответника справки.

Видно от неговите показания, е бил настанен в спално помещение № 11, където е бил настанен и ищеца. В килията са били 6 човека, като впоследствие един се преместил. Има общо 3 двойни легла, тих вишки, маса и шкафче. Прозорците се отварят и има свеж въздух. Има топла и студена вода в килията и санитарен възел. Почистването се извършва от лишените от свобода. В килията се пръска против вредители, но няма ефект и има дървеници и хлебарки. Според свидетеля ищецът С. се оплаквал от мърсотията, дървениците, както и от лични проблеми със съпругата си. На всички в килията било тясно.

Предвид така събраните доказателства, съдът намира, че безспорно е доказано единствено липсата на достатъчно жилищна площ, тъй като на всеки от лишените от свобода се падат доста под минимално изискуемите 4 кв.м.

Противно на посоченото в писмените бележки на процесуалния представител на ищеца, че свидетелят сочи, че ищецът поради малката квадратура и тясно пространство бил притеснен и неспокоен и не можел да спи, тъй като го хапели дървеници, както и че се чувствал зле, бил болен от краста, чувствал се отпаднал и нямал сили, не издържал психически, защото го хапели буболечки, такива показания не са дадени от свидетеля. Очевидно тези твърдения, касаят друго дело, с друг лишен от свобода, но не се отнасят до настоящото дело, тъй като показанията на свидетеля са съвсем други. В показанията на свидетеля Р. никъде не се сочи някаква прекомерна отпадналост на ищеца, или други негативни психически страдания. Единствено се сочи, че всички се оплаквали от дървеници и им било тясно. Никъде не се споменава, че ищецът се чувствал зле, не можел да спи и изпитвал психически дискомфорт дори и от паразите и теснотията. Буквално свидетелят сочи, че единствено се оплаквал от съпругата си и имал проблеми с детето, но това не може да се вмени във вина на ответника.

В същото време, е видно, че от страна на ответника, са предприети мерки за извършване на периодична дезинсекция, както и осигуряване на материали за почистване, което обаче следва да се извърши от самите лишени от свобода. Действително, въпреки извършваните пръскания, очевидно продължава да има някакви насекоми, но не се доказва ищецът да е търпял някакви прекомерни страдания от тях или да е чувствал негативни емоции.

При това положение, както беше посочено, единствено доказан се явява фактът на липсата на достатъчно жилищна площ.

Видно обаче от саморъчно подписаната от С. Д. С. декларация на 17. 07. 2018 г. (стр. 35), ищецът писмено е декларирал, че няма претенции относно квадратурата в спалното помещение № 11, тъй като е настанен там по собствено желание. След като ищецът е настанен там на 11. 07. 2018 г., а декларацията е от 17. 07. 2018 г., периода от 6 дни, за който няма изразено такова волеизявление е прекомерно малък и не се следва да се присъжда обезщетение, тъй като няма понесени вреди.

Видно е, че след като ищецът сам е заявил, че няма претенции за квадратурата, същия не желае да се премести другаде, където биха му осигури достатъчно жилищна площ. Действително условията в другите килии, в които би могъл да бъде настанен ищеца

може да са дори по – лоши от настоящата, но може и да са по-добри. Доколкото съдът е обвързан от заявленията от ищеца обстоятелства, въпреки че при исковете по чл. 284 от ЗИНЗС, настъпването на неимуществените вреди се предполага до доказване на противното, съдът не може да намери за доказани факти (лоши условия в други килии), за които няма изложени обстоятелства в исквата молба, още повече че ищецът е декларирал желание да остане в килията, в която е бил настанен.

Във връзка с липсата на всякакви претърпени негативни емоции от престоя в спално помещение № 11 следва да се отбележи, че по делото е представено (стр. 21) психологическо становище на С. С., според което ищецът се чувства добре в групата и няма проблеми в килията си, в която бил настанен с трима свои братовчеди, с които си помагат. В този смисъл е настанен в затвора в емоционално приятна среда, сред свои роднини, като го притесняват единствено външни фактори извън затвора (болест на майка му), но условията в затвора няма индикации за негативно влияние върху лицето.

Съдът намира за недоказани твърденията за липсата на достатъчно слънчева светлина и достъп до свеж въздух, тъй като видно от приложените справки и от показанията на свидетеля, в килията има прозорец, приблизително 1 кв. м., който се отваря свободно, по избор на лишените от свобода и следователно е имало достатъчно свеж въздух.

Недоказани съдът намира и доводите за липсата на средства за лична хигиена, тъй като както се сочи и в самата искова молба, лишените от свобода разполагат с един сапун месечно на човек и пералня машина веднъж седмично. Законът не предвижда задължение за осигуряване на средства за лична хигиена на лишените от свобода в определено количество и при желание, същите могат да си осигурят и повече за собствена сметка.

Видно е също така, че в килията в която се е намирал С. е имало санитарен възел и течаща вода, като според приложените справки от затвора и от свидетелските показания е била и топла и студена.

Предвид изложеното съдът намира, че на ищеца не е осигурено единствено достатъчно лично пространство в килията, но предвид изрично заявеното от него желание да не се мести, тъй като бил настанен с роднини, не следва да се присъжда обезщетение.

С исквата молба се претендира също така и лихва върху претендираната сума от датата на постъпване в мястото за лишаване от свобода до завеждането на исквата молба, като с уточнителна молба от 11. 11. 2019 г. се сочи, че сумата е в размер на 118, 06 лв., но доколкото същата представлява акцесорно вземане и предвид липсата на уважена главница, същата не се дължи.

При този изход на спора, с оглед цялостното отхвърляне на иска, на ищеца не следва да се присъждат разноски. Ответника, прави искане за присъждане на юрисконсултско възнаграждение, което съдът намира за основателно.

Съгласно чл. 10, ал. 4 от ЗОДОВ, (нова – ДВ, бр. 94 от 2019 г.) съдът осъжда ищеца да заплати на ответника възнаграждение за един адвокат, ако е имал такъв, съразмерно с отхвърлената част от иска, а в полза на юридическите лица се присъжда възнаграждение, ако те са били защитавани от юрисконсулт, чийто размер не може да надхвърля максималния размер за съответния вид дело, определен по реда на чл. 37 от Закона за правната помощ.

На основание чл. 24 от Наредбата за заплащането на правната помощ, по административни дела възнаграждението за една инстанция е от 100 до 200 лв.,

поради което съдът намира, че следва да се присъди юрисконсултско възнаграждение в минимален размер.

Така мотивиран, Административен съд София-град, I-во отделение – 5 състав:

Р Е Ш И :

ОТХВЪРЛЯ изцяло предявения от С. Д. С., ЕГН [ЕГН], иск срещу Главна дирекция „Изпълнение на наказанията, с който се претендира заплащане на обезщетение в размер на 5 000 лв. за причинени неимуществени вреди за периода от 11. 07. 2018 г. до 03. 10. 2018 г. от липсата на достатъчно жилищна площ в килията, лоши битови условия в спалните, липса на климатизация, наличието на хлебарки, гризачи и дървеници, както и претендираната лихва в размер на 118,06 лв. за периода от 11. 07. 2018 г. до 03. 10. 2018 г. и законната лихва от датата на завеждане на исковата молба – 04. 10. 2018 г. до окончателното плащане на сумата.

ОСЪЖДА С. Д. С., ЕГН [ЕГН], да заплати на Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ – С., [улица], юрисконсултско възнаграждение в размер на 100 (сто) лева.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване с касационна жалба пред Върховен административен съд на Република България, в 14-дневен срок от съобщението.

СЪДИЯ: